

**הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למליץ**

הארי החי פנינים נפלאים מתורתו של המהרש"ל צינץ

הגאון הפיאריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק
גיליון שכ"ה, פרשת חוקת תשפ"ה

מכון לחוצאה חרשה ומפארת
של ספרי מהרש"ל צינץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

אלא אמרו רבותינו שלשון "מיתה" שייכת רק במי שלא הניח בן כמותו. לכן ביואב נאמר לשון "מיתה", אבל אצל דוד שהניח בן כמותו נאמר לשון "שכיבה". אם כן לכאורה, אהרן שהניח בן כמותו, שהרי אלעזר בנו היה כהן גדול תחתיו, לא ראוי היה לכתוב בו לשון "מיתה".

אולם בגמרא נאמר ש"עבודה מחנכת", היינו, אין הכהן נעשה כהן גדול אלא ע"י עבודה. מכאן שכל זמן שלא החל אלעזר בעבודתו, עדיין אין הוא כהן גדול, וממילא שייך לנקוט לשון "מיתה" אצל אהרן.

לכן הדגישה התורה שבזמן הסתלקותו של אהרן בהר ההר, קודם שנתכה אלעזר, היה אהרן בבחינת "מת". זהו שנאמר "וְשָׁמַעְתָּ שֵׁם" עדיין שייך היה לשון מיתה, כי אלעזר לא מילא את מקומו. ולכן שבה התורה ומדגישה: "וַיָּקַם אַהֲרֹן שֵׁם" בראש הָהָר (פסוק כח). אך לאחר מכן, בעת שהחל אלעזר בעבודת הקודש, שוב לא יוצדק לשון מיתה באהרן.

מלא העומר

מותר לך ללמוד תורה אף באבלות משום פיקוח נפש

קח את המטה וגו' ודברתם אל הסלע (כ, ח).
אמר לו הקדוש ברוך הוא בני מתים בצמא ואתם יושבים ומתאבלים על הזקנה [מרים] (ילקוט)

בילקוט נאמר: "ודברתם אל הסלע - שנה עליו פרק אחד", ובזכות לימוד התורה יתן מים, כי אז יווכחו בני ישראל לראות כי כל שפע של טובה וברכה אינו אלא על ידי התורה.

אבל משה רבנו הלא היה שרוי אז באבלות אחיו מרים אחותו, ובימי אבלות אסור ללמוד תורה. לפיכך נמנע מלדבר אל הסלע, אמר לו הקדוש ברוך הוא: "בני מתים בצמא ואתם יושבים ומתאבלים" הלא צורך הרבים הוא ויש בזה משום סכנת נפשות, מותר לך איפוא ללמוד תורה אפילו בימי אבלות...

מלא העומר

גם מצוות שכליות מקיימים ישראל - משום שכן ציווה ה'

זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליה פרה אדמה תמימה וגו' (יט, ב).

הנה מצוות ה' נחלקות לשלושה חלקים, שכליות - אלו המוכרחות על ידי השכל ואף אומות העולם מקיימות אותם כגניבה גזילה ושאר דינים שעל ידם יש קיום לעולם. שמעיות - אלו שאין הכרח לקיימן, אך הן מובנות על ידי השכל, כשמירת שבת ועריות. וחוקים שאין בהם כל הבנה, כשעטנו ופרה אדומה.

והנה עם ישראל מקיימים את כל המצוות באותה כוונה - כי כך ציוונו הבורא יתברך לשמוע בקל דבריו ולקיים מצוותיו. וכן האמת שאף במצוות השכליות, יש טעמים עמוקים ונסתרים.

והוא שאמר דוד המלך בתהלים, **מִגִּיד דְּבָרוֹ לִיעֲקֹב חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל** - דבריו אלו המצוות השמעיות, חוקיו אלו החוקים, ומשפטיו - אלו המצוות השכליות. שאת שלושת אלו ציוונו ה'.

ומכל מקום **לא עֲשֵׂה כֵן לְכָל גּוֹי** שכן אף המשפטים - אף המצוות השכליות שהגויים מקיימים, הרי **בִּלְיָדָעוֹם** אינם מקיימים אותם באותה כוונה שאנו מקיימים אותם. שהם מקיימים מצוות אלו משום ההבנה השכלית, ואילו אנו מקיימים אף את המשפטים משום שכן ציוונו הבורא שטמן בהם סודות עמוקים שהגויים לא ידעו. ועל כך מודים אנו **הַלְלוּיָהּ** - שעלינו להודות לה' שנתן לנו תורת אמת, שאינה רק קובץ חוקים להנהגת המדינה כי אם חוקים אלוקיים שבהם טעמים פנימיים המעמידים את העולם.

דרוש שישי - למתן תורה

אצל אהרן היה שייך לשון 'מיתה' רק עד שכיחה אליעזר בפועל

ואהרן יאסף ומת שם (כ, כו).
מהי כוונת הכתוב בהדגשה "ומת שם".

על דרך הדרוש

אחרי מי מריבה לא נקרא גזר דינו דלא הוי חשוב כרבים

היה לו דין 'יחיד' שאין גזר דינו נקרא. והו' וַיִּתְּעַבֵּר ה' בִּי לְמַעַנְכֶם (דברים ג, כו), מאחר שנגרע מכם מדריגה זו של חמה.

ובזו מובן 'ענן לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם'. והענין, כמו שכתב בפרשת דרכים (דרוש יג) על אמרם ז"ל: 'אִתָּה הַחֲלוּת לְהִרְאוֹת אֶת עֲבָדֶיךָ אֶת גְּדֻלָּתְךָ וְאֶת יָדְךָ הַחֲזָקָה' (דברים ג, כד). אֶת גְּדֻלָּתְךָ - זה המן. ופירש הרב, דמשה טען כדאמרין בגמרא (תענית ט, א) 'פרנסה בשביל רבים', ופריך: ג' פרנסים טובים עמדו לישראל, באר בזכות מרים, עמוד ענן בזכות אהרן, מן בזכות משה, ומשני: שאני משה כיון דנפיש זכותיה כרבים דמי. והנה אחר שנכשל בחטא שגרם לרבים מיעוט אמונה, נגרע זכותו להיות כרבים ב'שיקול א-ל דעות', ואם כן אין גזר דינו נקרא, וגם המן פסק מיד אחרי מות משה.

וזהו 'ענן לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל' דייקא, וגרמתם מכשול לרבים, שוב אין גזר דינו נקרא, 'לכן לא תביאו את הקהל הזה אלא הארץ אשר נתתי להם'.

מלא העומר - פרשת בהעלותך

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן יַעַן לֹא הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת הַקֹּהֶל הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם (כ, יב).

במה שהקשה המזרחי (לעיל י, כט) הא כבר נגזר על משה שלא יכנס לארץ ישראל, והיאך אמר (שם) נוסעים 'אנחנו'.

יש לומר, על פי מה שאמרו חז"ל (ר"ה יז, ב): גדולה תשובה שמקרת גזר דינו של אדם, שנאמר (ישעיה ו, י) 'הִשְׁמַן לֵב הָעָם הַזֶּה כו' וְשֵׁב וְרָפָא לו', איזהו דבר שצריך רפואה, הוה אומר זה גזר דין. ופריך: מיתבי, השב בינתיים מוחלין לו, לא שב בינתיים אפילו הביא כל אילי נביות שבעולם אין מוחלין לו, ומשני: הא ביחיד הא בציבור.

והנה ידוע שדור המדבר היו מבחינת משה, ולא יתכן להם מנהיג אחר רק משה שהוא בחינת חמה, ודור שהכניס יהושע היה בחינת לבנה, לכן זקנים שבאותו הדור אמרו: פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה, אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה (ב"ב עה, א), כי נפחתה מדריגתו. והנה אם היו אותו הדור נכנסין, לא סגי מבלי שילך משה עמהם, והוי 'רבים' שגזר דינם נקרא, אבל במי מריבה שכבר מתו אותו הדור, והיה המנהיג שלהם הרבה פחות ממדריגת משה, אם כן על משה בפני עצמו

פניני המהרא"ל על פרקי אבות

- פרק ה' -

ובאותה ארץ היה אחד מעבדי המלך, איש רע מעללים ששנא עמוקות את בן המלך וארב לו להכשילו ולהסיטו מדרך הישר. בתחילה הראה לבן המלך פנים שוחקות ומחייכות, וכך ניסה להפילו ברשתו ולפתותו לבל יקיים את מצוות אביו. אך בן המלך לא התפתה ועמד איתן כצור חלמיש להמשיך לשמור ולקיים את מצוות המלך.

כראות אותו רע מעללים, כי בן המלך לא מקשיב לקולו, החליט לגרום לו לסבל וייסורים, כדי שמחמת הכאבים יפסיק לשמור את מצוות המלך. אך בן המלך היה מסור לאביו ולא ויתר, בכל כוחו התאמץ לשמור את מצות המלך למרות ייסוריו ומכאוביו.

כאשר ראה זאת אותו שונא, החל חושש כי כל עמלו ירד לטמיון ולהיפך, הרי כאשר ישמע המלך כי בנו התגבר על כל יסוריו והשתדל לשמור את מצוותיו למרות הכל, הרי יכפיל את שכר בנו, ונמצא שהוא - השונא, עוד רק גרם טובה לבן המלך.

לאחר שהרהר בדעתו שאכן כך הם פני הדברים, החליט שונאו של בן המלך, כי כדאי לו להפסיק להכאיב ולצער את בן המלך, ולהיפך השתדל בכל כוחו להשיבו לאיתנו וסייעו לקיים את מצוות אביו. הגיעו הדברים לכדי כך שהוא עצמו עמד על גבו של בן המלך לצוותו על קיום מצוות אביו. כמובן שלא היה זה מאהבתו את בן המלך, אלא רק בשיטה של מזעור נזקים...

הנמשל הוא: שהרי אנחנו בנים לה' אלקינו, ששלח אותנו לעולם הזה ופקד עלינו לקיים את מצוותיו. אך היצר הרע משתדל בכל כוחו להדיחנו מעבודת ה' כדי שלא נזכה לראות בנעם ה' ולבקר בהיכלו.

והיות שהדרך העיקרית לקיים את מצוות ה' והנצל מהיצר הרע, היא לימוד התורה, לכן היצר מתגבר ומשתדל להפריע ולפתותנו לעזוב וכאשר ישנו אדם שהוגה בתורה יומם ולילה, הרי הוא כקץ בעיני היצר הרע והוא משתדל בכל דרך אפשרית להפריע ולקלקל את עבודתו. אך אם אותו אדם מתגבר ומשתדל בכל כוחו להמשיך וללמוד את התורה הקדושה, הרי שאז אומר היצר הרע לעצמו: "למה לי כל הטרחה הזו? הלא בגלל שהוא מתגבר על כל המפריעים והמכשלות שאני מציב בפניו, יזכה לשכר רב יותר! אדרבא, אקח ממנו כל מפריע וכך לא יתרבה שכרו."

גם במדבר היה מועט מחזיק את המרובה

ולא אמר אדם צר לי המקום שאלין בירושלים. (פ"ה משנה ה).

טבען של ירושלים וארץ ישראל שהיו מועט מחזיק את המרובה.

בזוהר מבואר שגם בהיות בני ישראל במדבר, היה עמהם 'אוריא דארץ ישראל', וגם שם מועט היה מחזיק את המרובה. כך הקהיל משה את כל העם אלא מול פני הסלע. ובמדרש מסופר שגודלו של הסלע היה כשל נפה קטנה, אך כל ישראל עמדו למולו פנים אל פנים!

על פי זה אפשר לבאר את דברי משה אל סיוחן בבקשו ממנו רשות לעבור בארצו, 'וְהִנֵּה אֲנִי חֹנֵן בְּקֶדֶשׁ עִיר קְצֵה גְבוּלָךְ' (במדבר כ, טז). ביאור הפסוק הוא, כי הנה משה הבטיחו שלא יעברו בשדות ובכרמים אלא ילכו רק בדרך המלך. לכאורה היה על סיוחן לחשוש שלגודלו של העם שמנה מיליוני איש, הבטחתו של משה היא בלתי מציאותית.

אך משה אמר לו, אנו מתנהלים בצורה רוחנית שאינה קשורה למגבלות של מקום, ומועט מחזיק את המרובה. והנה לך ראייה, כולנו נמצאים בעיר אחת קטנה בקצה הגבול - קדש. ומעתה אתה יכול להאמין שגם בעוברנו בארץ, נלך רק בדרך המלך ולא ניטה ימין או שמאל.

עצה להתגבר על היצר - שהיצר יסייע לו בעבודת ה'

לפום צערא אגרא (פ"ה משנה כב).

ברור כי כמה שהיצר הרע מתגבר יותר להכשיל את האדם להכשל בעבירה, וגורם לו טירחה גדולה יותר בקיום המצוות, כך יהיה שכרו של אותו אדם גדול יותר.

כאשר יראה היצר הרע שאותו אדם אינו נכנע אליו, ולהיפך מתגבר על כל מכשול, יפסיק להרע לו ולמונעו מקיום המצוות, כדי שלא תהיה סיבה להגדיל את שכרו של האדם משום שהתגבר על ריבוי המכשולים שטמן לו יצר הרע.

נבאר זאת על פי משל: מלך גדול ורם, שלח את בנו אהובו לארץ רחוקה, כדי ללמוד נימוסי מלוכה ודרך ארץ. בכל יום ויום היה המשלך שולח אל בנו מכתבים המדריכים אותו בדרך הישר והטוב.

פניני ישועות

תוך חודשיים נשברה הצלחת!

סגולת הדפסת ספרי המהרא"ל צינץ זי"ע. "הוא שמע על הסגולה המופלאה והבטחה הגדולה של הצדיק", ש"הבטיח שמי שיעזור להדפסת ספריו הוא יהיה לו למליץ". ניצוץ של תקווה ניצת בעיני ח.ג. תיכף ומיד התקשר למכון וסגר על "פטרון הדפסה" של אחד הספרים החסרים במלאי, מתוך "אמונה ובטחון בהבטחת הצדיק". הוא קיווה שמעשה זה יזיז את העניינים הלא פשוטים, שכן "הבטחת הצדיק לעולם תעמוד".

ואכן, ההבטחה פעלה את פעולתה. תוך חודשיים בלבד, "נשברה הצלחת בסייעתא דשמיא". ח.ג. מיהר להתקשר למכון לבשר בשמחה עצומה שב"ה נהיה חתן! "התארסתי בזכות הצדיק המהרא"ל צינץ" - בישר בהתרגשות. הוא ראה בכך "נס גלוי" ו"ישועה פלאית", שהוכיחה את כוחה העצום של הבטחת הצדיק, "לא יאומן כי יסופר!"

היה זה סיפור כואב, כפי שרבים נתקלים בו בעולם השידוכים. בחור טוב וחסיד בשם ח.ג. התקשה למצוא את שידוכו. הוא כבר עבר את גיל 26, והיה נתון בתקופה קשה של ציפייה, כפי שמתוארים בחורים מבוגרים "כבר עבר כמה שנים קשות כקריעת ים סוף... בחיפוש אחר אבירתו".

הבחור עובד לפרנסתו וקובע עיתים לתורה, אך למרות כל מעלותיו, השידוך בושש מלהגיע, והישועה לא נראתה באופק. "אין צורך להאריך ולתאר את הצער של הבחור המתבגר, של ההורים המרטיבים כריות בלילות, ושל כל המשפחה מסביב". תקופה קשה זו יצרה "תחושת תסכול" ו"יאוש", כאשר "ההצעות יורדות" בזו אחר זו, ו"התקווה נמוגה". ח.ג. חש שהעולם עצר מלכת רח"ל, והיה "חסר אונים ומיואש לגמרי" לנוכח המצב.

מתוך תחושות הצער והכאב, הציע לו בן דודו לעשות את

ניתן להזמין חינם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום
צוותא של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו